

Likabehandlingsplan

Älvdalens Utbildningscentrum

2010

Älvdalens Gymnasieskola

Naturbruksgymnasiet
Älvdalen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

TILL DIG SOM ELEV	3
TILL DIG SOM FÖRÄLDER	3
TILL DIG SOM PERSONAL	3
BAKGRUND	4
SYFTE	4
ANSVAR	5
MÅL	5
DEFINITIONER	5-6
UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	6-7
NULÄGE OCH HANDLINGSPLAN	7-8
FRÄMJANDE ARBETE	8-9
FÖREBYGGANDE ARBETE	10-12
RUTIN VID KRÄNKANDEBEHANDLING OCH TRAKASSERIER	12-14
LITTERATUR	14

TILL DIG SOM ELEV

Vår ambition är att alla våra elever skall trivas och känna samhörighet med skolans personal och varandra. Det är en av de viktigaste förutsättningarna för att en god inläring skall ske.

Om du någon gång blir utsatt för mobbning, våld eller kränkande behandling, vill vi att du omedelbart kontaktar en vuxen som du känner förtroende för. Detta gäller också dig som känner någon som är utsatt eller som kränker andra elever.

TILL DIG SOM FÖRÄLDER

Om du misstänker att ditt barn eller någon annan elev utsätts för kränkande behandling på skolan så önskar vi att du kontaktar klassföreståndaren, skolans rektor eller skolans kurator.

Det kan också vara så att det är ditt barn som utsätter andra för kränkande behandling och om du som förälder misstänker att det är så önskar vi att du tar kontakt med någon på skolan och att vi tillsammans kan finna en lösning.

TILL DIG SOM PERSONAL

Du som är anställd eller arbetar på uppdrag med skolans elever (APU-handledare mfl) är viktig när det gäller att upptäcka, förebygga och förhindra kränkande behandling. Som personal har du också ett ansvar att vara förebild för eleverna genom att själv leva upp till skolans likabehandlingsplan.

Om du som anställd blir utsatt för mobbning, våld eller kränkande behandling ska du ta kontakt med din närmaste chef. Om du upptänker eller misstänker att någon annan t ex en arbetskamrat eller elev blir utsatt för mobbning, våld eller kränkande behandling ska du reagera och vidta nödvändiga åtgärder.

BAKGRUND

Vid Älvdalens Utbildningscentrum tar ledning och personal avstånd från alla tendenser till diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Ingen elev eller vuxen ska utsättas för kränkande behandling. Skolan ska vara en trygg plats för elever och anställda där man tar fasta på begrepp som medmänsklighet, respekt och hänsyn.

Från den 1 januari 2009 finns bestämmelser i två olika lagstiftningar dels i 14 a kap. skollagen, dels i de delar av diskrimineringslagen (SFS 2008:567) som rör utbildningsområdet. Syftet är att skydda elever mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Skolan är skyldig att varje år göra en likabehandlingsplan enligt diskrimineringslagen och en årlig plan enligt skollagen. Planerna kan sammanföras till en vilket vi har valt att göra på skolan.

Skolinspektionen har tillsynen över att bestämmelserna i skollagen följs och Diskrimineringsombudsmannen har tillsynen över att bestämmelserna i diskrimineringslagen följs. Diskrimineringslagen och skollagen förbjuder diskriminering och kränkande behandling och ställer krav på att verksamheterna bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter och för att förebygga trakasserier och kränkande behandling. Om trakasserier eller andra kränkningar äger rum i eller i samband med verksamheten är huvudmannen skyldig att utreda och åtgärda det inträffade.

Alla elever skall kunna känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt för sin individualitet. Likabehandlingsplanen syftar till att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling såsom mobbning. Enligt lagen är det förbjudet för de vuxna i verksamheten att på något sätt kränka en elev. Det är viktigt att ledningen och personalen är uppmärksam på om elever upplever sig kränkta av någon vuxen i verksamheten.

Likabehandlingsplanen ska tydliggöra:

- Främjande åtgärder (vad gör vi för att förstärka de positiva förutsättningarna för likabehandling?)
- Förebyggande åtgärder (vad gör vi för att förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling?)
- Vilka rutiner har vi när kränkande behandling misstänks eller upptäcks (vad gör vi när vi misstänker att ett barn/en elev känner sig kränkt?)

SYFTE

Denna plan syftar till att åstadkomma en bra arbetsmiljö där alla har förutsättning att må bra. Likabehandlingsplanen syftar också till att främja elevers lika rättigheter och att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Den omfattar också mobbning samt kränkningar som äger rum mellan elever såväl som mellan personal och elever.

ANSVAR

Var och en som arbetar på skolan ansvarar för sina handlingar och för att likabehandlingsplanen efterlevs. Att ta ställning mot diskriminering och kränkande behandling handlar om att bry sig, att ha mod att fråga och att lägga sig i, utan att kränka. Alla anställda ska reagera och säga ifrån så att eventuella kränkningar kan stoppas på ett tidigt stadium.

Elever har ett stort ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö och till goda relationer med både personal och andra elever. Eleven ska ta del av skolans värdegrund, ordningsregler och handla utifrån dem. Som elev på skolan förutsätts man respektera andra och visa hänsyn och gott omdöme. Det är viktigt att man funderar över hur man uppträder och hur andra kan tänkas uppfatta detta.

Om diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling sker i skolan skall personal tillsammans med rektorn se till att omständigheterna utreds och i förekommande fall åtgärder vidtas för att förhindra fortsatta trakasserier eller annan kränkande behandling.

Rektorn har det yttersta ansvaret för att likabehandlingsplanen upprättas och efterlevs, samt årligen utvärderas och revideras. Rektorn ansvarar också för att personalen kontinuerligt utbildas för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling.

MÅL

Ingen form av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling ska förekomma vid Älvdalens Utbildningscentrum. Det skall inte heller förekomma någon diskriminering oavsett kön, religion, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, trosuppfattning, könsöverskridande identitet, funktionshinder eller ålder på vår skola. Skolan ansvarar för att ge elever kunskap och färdigheter men också även förståelse för att de ska ta avstånd från trakasserier och kränkningar.

Våra konkreta mål är att:

1. Alla trivs vid skolan.

Ingen på skolan utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkningar.

DEFINITIONER

Vad är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?

Kränkningar av elevers värdighet kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling.

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av **diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder**. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad indirekt diskriminering. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte.

Kränkande behandling är handlingar som kränker barns eller elevers värdighet. Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.

Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och Internet. Kränkande behandling kan till exempel uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysisk våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av de nämnda diskrimineringsgrunderna.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling. Det är förbjudet för huvudmannen och personalen att diskriminera eller utsätta en elev för kränkande behandling. Om någon trakasseras eller utsätts för kränkande behandling måste verksamheten utreda omständigheterna kring detta och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra att det upprepas. Om huvudmannen eller personalen bryter mot förbuden mot diskriminering och kränkande behandling, eller inte uppfyller skyldigheterna att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier eller kränkande behandling, kan huvudmannen för verksamheten bli skyldig att betala diskrimineringsersättning eller skadestånd till den som kränkts.

När en person berättar att hon eller han känner sig diskriminerad, trakasserad, kränkt, eller mobbad måste den personen alltid tas på allvar. Det är individens upplevelse som är viktig i definitionen av diskrimineringen eller kränkningen, och inte huruvida handlingen i sig kan definieras som diskriminerande eller kränkande.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Skolan genomför årligen en elevenkät vars resultat ligger till grund för utvärderingen av målen. Enkäten bildar också underlag för utvecklingsarbetet inom det främjande och förebyggande området.

Likabehandlingsplanen följs upp och revideras årligen av kurator och elevvårdsteam. Analys och förslag till åtgärder arbetas fram genom att:

- Händelser utvärderas och summeras en gång per läsår av elevvårdsteamet. Kurator ansvarar för dokumentation och sammanställning.
- Enkätresultat och utformning av det förebyggande arbetet behandlas vid den årliga skolkonferensen samt vid personalmöten.
- Summerade händelser och enkätresultat behandlas årligen vid ett skolnämndsammanträde.
- Självvärdering och utvärdering enligt BRUK i lärargruppen.

De förbättringsåtgärder som ska genomföras summeras i en handlingsplan (se nedan) och processen sluts genom att målen mäts på nytt och utvärderas, analyseras och nya åtgärder genomförs.

Skolan kommer också i april 2010 att få ta del av en undersökning som nyligen gjorts på samtliga elever på skolan. Ungdomsstyrelsens undersökning som kallas LUPP.

NULÄGE OCH HANDLINGSPLAN

Resultat från skolans årliga elevenkät visar att trivseln är relativt god bland eleverna. Läsåret 05/06 svarade 93 % av skolans elever att de trivs, vilket har förbättrats till 95 % läsåret 06/07. Läsåret 08/09 är det 94 % som trivs och 6 % som inte trivs. Vi ligger på ungefär samma resultat de senaste åren. Dock är att det fortfarande är 6 % som inte trivs. Vi når därmed inte det första målet att alla ska "instämma" eller "instämma helt" med att de trivs på skolan.

Andelen elever som uppger att de blivit mobbade ligger på 7 %. Föregående år har det pendlat mellan 7 % och 4 %. Resultaten är jämförbart med liknande undersökningar i riket. Men det är inte acceptabelt att det förekommer någon mobbing eller kränkande behandling över huvudtaget.

Kända ärenden under läsåret 2007/2008. Det har inträffat 11 händelser som berör likabehandlingsplanen och totalt är det sammantaget 29 elever som utsatt andra för en kränkande handling. Det är bland annat ett par konflikter i klasser, sexuella trakasserier och mobbning. Det är viktigt att reagera om någonting händer och de åtgärder som skolan vidtagit är samtal med kurator / klassföreståndare och medling. Skolan har också haft tio stycken elevvårdskonferenser (EVK) där åtgärderna varierat (kan vara flera åtgärder på en elev) men totalt är det två muntliga varningar, åtta skriftliga varningar från rektor, sju har haft kontinuerliga samtal med kurator, fem en uppmaning om att följa skolans regler, en har inte fått handha vapen på utbildningen samt tre intermistiska avstängningar.

Temadagar och information har genomförts angående rasism och främlingsfientlighet. 69% ansåg att genomförandet var bra, 7% tyckte det var dåligt och 7% deltog ej.

Kända ärenden under läsåret 2008/2009. Totalt har det varit 5 olika händelser som gällt trakasserier eller annan kränkande behandling. Händelserna har tagits upp i elevvårdskonferenser. 3 st händelser under våren och 2 st under hösten. Händelserna har gällt bl a misshandel, sms mobbning, sexuella uttalanden, sexuellt ofredande och filmning via mobilen. Det är totalt 6 elever som utsatt andra och 6 elever som blivit utsatta.

I ovan händelser har åtgärderna i EVK varit 4 skriftliga varningar, 2 muntliga varningar, 3 be om ursäkt, 1 medling samt två anmärkningar på boendet. 2 händelser har också resulterat i polisanmälningar.

Sammanfattningsvis så bedöms de flesta kränkningar ske via ord men det har också skett via filmer och sms med mobiltelefonen samt någon enstaka kränkning där tvång används. De svåraste kränkningarna sker på skolans internat där det inträffat en tvingande duschning, skott på elever med soft airgun, misshandel och även sexuella kränkningar.

Prioriterade områden inom skolan 2010-2011 som behöver förebyggas genom en handlingsplan:

- **Att under hösten 2010 få med elever i större utsträckning än idag när det gäller likabehandlingsarbetet. Skapa ett integrerat projekt tillsammans med ämneslärare. Att samtliga som går årskurs två arbetar med likabehandlingsplanen under ett par dagar. De går igenom planen, tar upp olika händelser i klassen händelser och kommer med förslag och förbättringar.**
- **Utbildning av elever och elevskyddsombud inom området diskriminering och kränkande behandling.**
- **Personalutbildning under läsåret.**
- **Kränkningar via mobiltelefon.**
- **Sexuella trakasserier samt diskussioner manligt/kvinnligt.**
- **Internatboendet.**

Se vidare under rubrik förebyggande arbete på sidorna 10 till 12.

FRÄMJANDE ARBETE

Syftar till att förstärka respekten för allas lika värde, omfattar alla diskrimineringsgrunderna, riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning, samt är en naturlig del i det vardagliga arbetet. Genom främjande arbete på skolan finns också möjlighet att så tidigt som möjligt upptäcka diskriminering eller kränkande behandling.

Organisationsnivå

- På Älvdalens utbildningscentrum finns ett elevhälsoteam. Dess arbete syftar till att stödja elever som är i behov av särskilt stöd. Så långt som möjligt skall stöd bedrivas förebyggande. Elevvårdsteamet består av personal med många olika kompetenser, vilket gör det möjligt att ta sig an detta arbete på ett bra sätt. Pedagoger och övrig personal som står i daglig kontakt med eleverna är de som bedriver den största delen av allt elevhälsoarbete.
- Skolan har en tydlig struktur för hur elevernas rättighet till inflytande organiseras genom klassråd, elevråd och skolkonferens.

Skolnivå

- Elever svarar årligen på en gemensam enkät som bland annat behandlar frågor kring elevernas trygghet, trivsel och sociala miljö på skolan. Enkäten sammanställs och analyseras och är en viktig del i skolans kartläggning kring behovet av prioriterade insatser i bl. a det främjande och förebyggande arbetet.
- Årligt samarbete med lokala samer.
- Skolans ordningsregler är tydligt beskrivna och förankrade bland elever och personal. Ordningsreglerna delas ut vid läsårets start. De finns också på skolans hemsida (alvdalen.com).
- Skolan har ett samarbete med socialtjänsten och polisen.
 - Likabehandlingsplanen delas ut till alla elever, föräldrar och personal vid läsårets start samt att den finns att läsa på skolans hemsida.
- Temadagar och veckor arrangeras årligen.
- Arbetsplatsträffar med elevärenden.
- Introduktionsveckor.
- Internationellt utbyte.
- Samarbetsprojekt mellan olika utbildningar.
- Hälsosamtal med skolsköterska en ggr under första året på skolan där man samtalar kring egen upplevd hälsa/ohälsa och om man uppfattar någon eventuell mobbning i sin omgivning.
- Skolan medverkar till att tid och utrymme ges för det informella samtalet mellan skola, elev och hemmet. Möten sker på lektioner, i elevråd, skolkonferens, på mentorstid och i utvecklingssamtal men också utanför undervisningssituationen i syfte att utveckla förtroende och tillit.
- Lärare och övrig personal är goda förebilder i sitt uppträdande mot elever och mot varandra och visar ett demokratiskt och icke kränkande förhållningssätt.
- Medarbetarsamtal genomförs med anställda 1 ggr/år och där tas frågor om trivsel och arbetsmiljö upp.
- Personalmöten: skolledningen informerar kontinuerligt all personal om det arbete som rör likabehandlingsplanen.

Elevvårdsteamet träffas en gång i veckan. Denna grupp ska kunna ta emot information om kränkande behandling och vidta åtgärder. Gruppen rådgör snarast när ett ärende blir aktuellt.

- Elevombud, skolombud och skyddsombud utgör en länk mellan elev och skolledning i uppgift att upptäcka och förhindra diskriminering, mobbning, hot eller våld.
- Tillgänglighet till vuxna i skolan. Tre fritidsledare finns anställda och en är alltid tillgänglig dygnet runt.

Klassnivå

- Läraren verkar för god stämning och är en förebild för eleverna.
- I alla klasser finns målet att stärka demokratiska värden där värdegrunden står i fokus. Tema-dagar med olika innehåll kring det främjande arbetet genomförs i arbetslaget.
- Kontinuerliga klassråd med tydliga rutiner för hur dessa möten genomförs.
 - Klassföreståndarna går igenom och informerar alla elever vid skolstart i årskurs ett om skolans likabehandlingsplan.
 - Klassföreståndare följer också upp varje enskild elevs skolsituation. Utvecklingssamtal med klassföreståndare, elev, två gånger per läsår där man bland annat tar upp frågor kring elevens trivsel.
 - Klassråd är ett forum för samtal kring studiesituation och arbetsmiljö där elever blir aktivt delaktiga i skolans förebyggande arbete.

Miljö

- Skolan är fri från kränkande budskap både vad gäller lokaler, anslagstavlor eller datanätverk. Klottor avlägsnas omedelbart av städpersonalen (efter ev fotografering och dokumentation).
- Lärarrummen är utlokaliserade i skolans olika byggnader.
- Rastutrymmen som matsal och cafeteria är gemensamma för personal och elever.

FÖREBYGGANDE ARBETE

Syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och omfattar endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer.

Forskning visar att förebyggande arbete är viktigt för att minska förekomsten av mobbning, trakasserier, kränkningar eller främlingsfientlighet. Arbetet är långsiktigt och den främsta faktorn för ett framgångsrikt förebyggande arbete är kunniga och engagerade vuxna, där ungdomar kan bygga upp goda relationer i en bra skolmiljö. Det är även viktigt med ett tydligt och konsekvent ställningstagande från ledningens sida liksom att ansvaret är fördelat till alla, såväl vuxna som barn och ungdomar. Vi har alla ett medmänskligt ansvar.

Skolan har ett elevvårdsteam som har en central roll i det förebyggande och stödjande arbetet. Både elever, anhöriga och personal kan vända sig till någon i elevvårdsteamet när de behöver hjälp och råd i dessa frågor.

Elevvårdsteamet består av:

Kurator, Per-Olof Holmström

Skolsköterska, Anne-Lie Järheim Poole

Specialpedagog, Gittan Larsson

Studie- och yrkesvägledare, Ewa Molneklev

Intendent, Tomas Sehlin.

Rektor, Anneli Gunnars

Förebyggande arbete och handlingsplan inom de prioriterade områdena 2010-2011.

Förebygga när det gäller kön, manligt/kvinnligt samt sexuella trakasserier.

Mål:

- Att inga sexuella trakasserier eller kränkningar får förekomma på skolan samt att ingen elev känner sig utsatt för diskriminering eller trakasserier p g a kön.

Åtgärder:

- Att manligt/kvinnligt samt sexuella trakasserier diskuteras inom ramen för skolämnen som har anknytning till detta.
- Att vid klassammansättningar, i projektgrupper, arbetsgrupper, kommitéer, styrelser m.m. Ska skolan sträva efter en jämn könsfördelning.

Skolan har varje år besök av kommunens ungdomsmottagningen och RFSU.

- Planerat projekt tillsammans med samhällskunskapslärare och friskvårdsgruppen på skolan som kommer att handla om sex och samlevnad med start från hösten 2010.

Ansvar:

- Skolledning kring klassammansättning och fortbildning av personal.
- All personal samt rektor.

- Skolsköterskan på skolan ansvarar för att ungdomsmottagningen och RFSU kommer till hälsoveckan.
- Friskvårdsgruppen för att projektet sex och samlevnad startar till hösten 2010.

Öka tryggheten bland elever på skolans internat.

Mål:

- Att ingen elev ska utsättas för någon form av kränkningar på skolans internat.

Åtgärder:

- Se över schemat och arbetsuppgifter för fritidspersonal.
- Handledning för fritidspersonal på skolan.

Öka delaktighet bland elever om likabehandlingsplanen och dess innehåll

Mål:

- Att elever ska vara mera delaktiga till utformningen och uppföljning av likabehandlingsplanen.

Åtgärder:

- Att under hösten 2010 starta ett projekt för alla klasser i årskurs 2 och att de under två dagar fördjupar sig, kommer med förslag och följer upp likabehandlingsplanen. Tanken är att projektet ska vara återkommande varje år.

Ansvar:

- Kurator, ämneslärare och rektor.

Förebygga trakasserier och kränkande behandling via mobiltelefoner genom sms och filmning.

Mål:

- Att eleverna använder mobiltelefonen på ett sunt sätt.

Åtgärder:

- Upplysa eleverna om vilka faror som finns med kränkningar via sms.
- Informera eleverna om hur de kan agera vid kränkning eller mobbning som förekommer via mobiltelefoner.
- Klassföreståndarna och annan undervisande personal får utbildning om mobil-mobbning och farorna med att använda sms.

Ansvar

- Ämneslärare och klassföreståndare med anknytning till skolämnen som berörs av detta samt i klassråden.
- Skolledning – fortbildning.

Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Mål:

- Ingen elev ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Åtgärder

Skolan arbetar förebyggande och lär ut etik och moral samt bland annat olika trosuppfattningar i ämnena religion och samhällskunskap.

- Skolan har utbyte med andra skolor bland annat i Afrika och Ungern. Elever besöker dem och redovisar besöken för andra elever. Elever och lärare från dessa skolor besöker också våran skola där de får kontakt och relationer med skolans elever.
- Skolan har också ett samarbete med samer vid bland annat renskillning.

Ansvar

- Ämneslärarna samt skolledning.

Funktionsnedsättning

Mål:

- Ingen elev ska känna sig utsatt för diskriminering eller trakasserier på grund av funktionsnedsättning.

Åtgärder:

- Specialpedagog tillsammans med arbetslagen arbetar för att undanröja hinder i lärandemiljön.
- Utbildning och föreläsningar för att förstå olika funktionsnedsättningar.
- Att all personal arbetar för att elever på skolan inte utsätts för diskriminering/kränkande behandling på grund av funktionsnedsättning.

Ansvar:

- Specialpedagog och arbetslag.
- Skolledning - fortbildning.

RUTIN VID KRÄNKANDE BEHANDLING OCH TRAKASSERIER

Arbetsgång om en elev utsätts för kränkande behandling av skolans personal.

Om en elev, förälder eller skolans personal upplever att en elev eller flera elever kränks av anställda på skolan skall rektor omedelbart informeras. Om det är någon ur personalen som utsatt en elev för kränkningar skall den anställde inte hålla i samarbetet med elev och föräldrar.

1. Rektorn eller den som rektor utser, träffar den som känner sig kränkt och lyssnar på dennes version av det som hänt. Mötet dokumenteras.
2. Rektor eller den som rektor utser kontaktar elevens föräldrar/vårdnadshavare och informerar om vad som hänt och beskriver den tänkta arbetsgången. Tid för kontakt med föräldrar/vårdnadshavare dokumenteras.
3. Rektor eller den som rektor utser, träffar den som påstås ha kränkt och lyssnar på dennes version av det som hänt. Mötet dokumenteras. Förvaltningschef informeras samt den anställdes fackförening.
4. Rektor vidtar de åtgärder som efter utredningen bedöms som nödvändiga. Åtgärderna dokumenteras.
5. Rektor eller den som rektor utser har uppföljningssamtal med båda parter 2-3 veckor efter första mötet för att kontrollera om den kränkande behandlingen upphört. Om den har gjort det avslutas ärendet. Mötet dokumenteras.
6. Om den kränkande behandlingen inte upphört kallar rektorn till nytt möte och beslutar om vilka ytterligare åtgärder som ska vidtagas. Förvaltningschef och personalchef kopplas in. Åtgärderna dokumenteras.
7. Rektor eller den som rektor utser har uppföljningssamtal med båda parter 2-3 veckor efter det att nya åtgärder vidtagits för att kontrollera om den kränkande behandlingen upphört. Om den har gjort det avslutas ärendet. Mötet dokumenteras.
8. Vid fortsatt kränkande behandling kontaktas förvaltningschefen och/eller Barn- och utbildningsnämnden för stöd kring ytterligare åtgärder.

Arbetsgång om en elev utsätts för kränkande behandling av en elev.

1. Klassföreståndare eller berörd vuxen på skolan har samtal med den som känner sig kränkt så snart som möjligt och en dokumentation påbörjas i arbetslaget.
2. Utifrån samtalet tas kontakt med den eller de som påstås kränka och en överenskommelse görs för att handlingarna skall upphöra.
3. Föräldrarna till båda parter kontaktas omgående av respektive klassföreståndare.
4. Uppföljningssamtal med båda parter sker inom 2-3 veckor av respektive klassföreståndare.
5. Vid allvarigare händelser eller i de fall handlingarna inte upphör, anmäls ärendet vidare till rektor, kurator, intendent eller skolsköterska.

Arbetsgång vid allvarigare händelser om en elev utsätts för kränkande behandling av en elev.

1. Klassföreståndaren eller den som tar emot anmälan/gör upptäckten dokumenterar och utreder snarast vad som inträffat, därefter tas kontakt med kurator. Om kurator inte är tillgänglig kontaktas rektor, intendent eller skolsköterska.
2. Utredning och dokumentation görs av kurator. Om det är möjligt utifrån ärendets karaktär samlar kurator och klassföreståndare berörda elever enskilt eller tillsammans. Mötet bör äga rum direkt eller nästkommande vardag.
3. Efter samtal med berörda elever gör rektorn, klassföreståndaren och kuratorn en analys av ärendet. Eventuellt görs en polisanmälan.
4. Om trakasserier, mobbing eller annan kränkande behandling konstateras informeras föräldrar i de fall eleven är under 18 år. Information till föräldrar sker snarast och normalt är det klassföreståndaren som sköter kontakten.
5. Om överenskomna åtgärder ej följs eller ej givit önskat resultat efter uppföljningssamtal, kan åtgärder som eventuellt avstängning av elev bli aktuell. Disciplinära åtgärder regleras i gymnasieförordningen.
6. Beslut om åtgärd och ansvarsfördelning dokumenteras i ett åtgärdsprogram eller i ett EVK.
7. Åtgärder genomförs.
8. Uppföljningsmöte.
9. Utvärdering av samtliga åtgärder.
10. Beslut om åtgärd och ansvarsfördelning dokumenteras i ett åtgärdsprogram eller i ett EVK.
11. Åtgärder genomförs.
12. Uppföljningsmöte.
13. Utvärdering av samtliga åtgärder.
14. På skolan finns ett elevvårdsteam som vid behov medverkar i utredningen, åtgärder, eller när det gäller information.

”Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten och kriminalvården är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd.” Socialtjänstlagen 14 kap.1§

Arbetsgång om personal utsätts för kränkande behandling av en elev.

1. Rektor eller närmaste chef på skolan har samtal med den utsatte så snart som möjligt och en dokumentation påbörjas.
2. Utifrån samtalet tas kontakt med den eller de som påstås kränka och en överenskommelse görs för att handlingarna skall upphöra. Dokumentation kring händelsen är viktig och görs noggrant i det berörda arbetslaget.
3. Elevens föräldrar kontaktas omgående.
4. Uppföljningssamtal med båda parter sker inom 2-3 veckor av linjeansvarig.
5. Om kränkningarna kvarstår hänskjuts ärendet till rektor.

Arbetsgång vid glåpord mot personal

Den vuxne som ser eller hör händelsen alternativt blir utsatt tillrättavisar omedelbart eleven. Vid upprepning av beteendet eller grova glåpord kontaktas elevens klassföreståndare som meddelar föräldrarna alternativt att den utsatta läraren själv kontaktar föräldrarna. Om problemet kvarstår hänskjuts ärendet till rektor.

Arbetsgång vid hot eller våld mot personal och elev

Rektor kontaktas och händelsen utreds omedelbart. Föräldrar/vårdnadshavare informeras. Vid grövre fall kallar rektor föräldrar/vårdnadshavare till skolan. Rektor avgör också om händelsen skall anmälas till socialnämnden och/eller polisen. Händelsen anmäls även till skyddsombuden på skolan.

Arbetsgång vid vapeninhav hos elev

Vuxen som ser att en elev innehar vapen skall utan fördröjning verka för att vapnet omhändertaras. Rektor meddelas och ansvarar för att en omedelbar utredning görs. Rektor avgör om anmälan till socialnämnden och polisen skall göras. Föräldrar/vårdnadshavare informeras.

LITTERATUR

Det finns ett flertal lagar, förordningar mm som ligger till grund för att skolan ska motverka alla former av kränkande behandling, nedan tas några upp.

- Diskrimineringslagen SFS 2008:567.
- Proposition 2005/06:38
- Skolverkets allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Skollagen och dess ändring SFS 2008:571.
- Arbetsmiljölagen 1977:1160
- FN:s konvention om barns rättigheter
- Lpf 94

Relaterade dokument vid Älvdalens Utbildningscentrum:

- Arbetsmiljöpolicy
- Jämställdhetsplan
- Ordningsregler
- Friskvårdspolicy

Landstinget Dalarna och Älvdalens Kommuns övergripande dokument finns tillgängliga på förvaltningarnas hemsidor: www.ltdalarna.se respektive www.alvdalen.se

Bilaga 1

Skollagen

14 a kap. Åtgärder mot kränkande behandling

Ändamål och tillämpningsområde

1 § Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag. Lag (2008:571).

Diskriminering

2 § Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567). Lag (2008:571).

Definitioner

3 § I detta kapitel avses med *elev*: den som utbildas eller söker utbildning enligt denna lag, *barn*: den som deltar i eller söker till förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg enligt denna lag, *personal*: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag, *huvudman*: den som är huvudman för verksamhet enligt denna lag, *kränkande behandling*: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet. Lag (2008:571).

Tvingande bestämmelser

4 § Avtalsvillkor som inskränker skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan. Lag (2008:571).

Ansvar för personalen

5 § Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. Lag (2008:571).

Aktiva åtgärder

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§. Lag (2008:571).

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Lag (2008:571).

Årlig plan Skolverket 21 (25)

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Lag (2008:571).

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. Lag (2008:571).

Skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § Om huvudmannen eller personalen får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är huvudmannen skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Lag (2008:571).

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med kapitlet. Lag (2008:571).

Skadestånd

12 § Om huvudmannen eller personalen åsidosätter sina skyldigheter enligt 7-11 §§ ska huvudmannen dels betala skadestånd till barnet eller eleven för den kränkning som detta innebär, dels ersätta annan skada som har orsakats av åsidosättandet. Skadestånd för kränkning i andra fall än vid repressalier utgår dock inte, om kränkningen är ringa.

Om det finns särskilda skäl, kan skadeståndet för kränkning sättas ned eller helt falla bort. Lag (2008:571).

Tillsyn

13 § Statens skolinspektion ska se till att detta kapitel följs.

Huvudmannen och rektorn eller någon med motsvarande ledningsfunktion i verksamheten är skyldiga att på uppmaning av Statens skolinspektion lämna de uppgifter om förhållandena i verksamheten som kan vara av betydelse för tillsynen. Lag (2008:571).

Rättegången

14 § Mål om skadestånd enligt detta kapitel ska handläggas enligt bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången i tvistemål när förlikning om saken är tillåten. Skolverket 22 (25)

sådana mål kan det dock förordnas att vardera parten ska bära sin rättegångskostnad, om den part som har förlorat målet hade skälig anledning att få tvisten prövad. Lag (2008:571).

Bevisbörda

15 § Om ett barn eller en elev som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling enligt 9 § eller repressalier enligt 11 §, visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för sådan behandling, är det huvudmannen för verksamheten som ska visa att kränkande behandling eller repressalier inte har förekommit. Lag (2008:571).

Rätt att föra talan m.m.

16 § I en tvist om skadestånd enligt detta kapitel får Statens skolinspektion som part föra talan för ett barn eller en elev som medger det. När Statens skolinspektion för sådan talan får myndigheten i samma rättegång också föra annan talan för barnet eller eleven om han eller hon medger det. För barn under 18 år som inte har ingått äktenskap krävs vårdnadshavarens eller vårdnadshavarnas medgivande.

Bestämmelserna i rättegångsbalken om part ska gälla även den för vilken Statens skolinspektion för talan enligt detta kapitel såvitt gäller jävsförhållande, pågående rättegång, personlig inställelse samt förhör under sanningsförsäkran och andra frågor som rör bevisningen.

När ett barn eller en elev för talan enligt detta kapitel får Statens skolinspektion inte väcka talan för barnet eller eleven om samma sak. Lag (2008:571).

17 § Rättens avgörande i ett mål där Statens skolinspektion för talan för ett barn eller en elev får överklagas av barnet eller eleven, om det får överklagas av myndigheten.

När rättens avgörande i ett mål som avses i första stycket har vunnit laga kraft får saken inte prövas på nytt på talan av vare sig barnet eller eleven eller Statens skolinspektion. Lag (2008:571). Skolverket 23 (25)

Diskrimineringslagen (2008:567)

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens ändamål

1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

2 kap. Förbud mot diskriminering och repressalier

Utbildning

Diskrimineringsförbud

5 § Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (1985:1100) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget.

Diskrimineringsförbudet gäller även i det fall en utbildningsanordnare genom skäliga åtgärder i fråga om lokalernas tillgänglighet och användbarhet kan se till att en person med funktionshinder, som söker eller har antagits till utbildning enligt högskolelagen (1992:1434) eller till utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, kommer i en jämförbar situation med personer utan sådant funktionshinder.

6 § Förbudet i 5 § hindrar inte

1. åtgärder som är ett led i strävanden att främja jämställdhet mellan kvinnor och män vid tillträde till annan utbildning än sådan som avses i skollagen (1985:1100),
2. tillämpning av bestämmelser som tar hänsyn till ålder i fråga om förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg, utbildning i förskoleklass, i det obligatoriska skolväsendet eller i en fristående skola som motsvarar grundskolan, särskolan eller specialskolan, eller
3. särbehandling på grund av ålder, om den har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Förbudet hindrar inte heller att en folkhögskola eller ett studieförbund vidtar åtgärder som är ett led i strävanden att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier

7 § Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn eller en elev, student eller studerande som deltar i eller söker till utbildningsanordnarens Skolverket 24 (25) verksamhet anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

3 kap. Aktiva åtgärder

Utbildning

Målinriktat arbete

14 § En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen (1985:1100), utbildning enligt högskolelagen (1992:1434) eller utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Närmare föreskrifter om utbildningsanordnarens skyldigheter finns i 15 och 16 §§.

Att förebygga och förhindra trakasserier

15 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev eller student som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier.

Likabehandlingsplan

16 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som avses i 15 §.

Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.

En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

1 § Denna förordning tillämpas på utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen (1985:1100).

2 § En likabehandlingsplan enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567) och en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen (1985:1100) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Förordning (2008:946).